

عامل اصلی بازدارنده انسان از گناه چیست؟

محمدعلی انصاری گفت: نماز و ایمان قلبی به خداوند، دو عامل اصلی برای بازدارندگی انسان از گناهان و دست‌درازی به مال، ناموس و آبروی دیگران است.

محمدعلی انصاری گفت: نماز و ایمان قلبی به خداوند، دو عامل اصلی برای بازدارندگی انسان از گناهان و دست‌درازی به مال، ناموس و آبروی دیگران است.

کمال الدین غراب، قرآن پژوهیه گزارش ایکننا از خراسان رضوی، محمدعلی انصاری، صاحب تفسیر مشکاة و مفسر قرآن، در نشست مجازی که امروز ۲۰ آبان ماه با موضوع «بازدارندگی انسان از گناه» برگزار شد، بیان کرد: عامل اصلی که می‌تواند انسان‌ها را قاطعانه از دست‌درازی به مال، ناموس و آبروی دیگران بازدارد، ایمان به حضرت احدیت و پایبندی به قواعد و احکام الهی است. انسانی که با تمام وجود معتقد است که خداوند ناظر بر رفتار و نیت‌های اوست، سعی می‌کند بهترین افکار و رفتار را در زندگی برگزیند و روش و منشای خدایسندانه را در پیش بگیرد.

وی ادامه داد: ایمان به خدا و عمل به شرایع الهی، جهان بینی و نگرش انسان را رشد می‌بخشد و بهترین عامل برای بازدارندگی از ارتکاب اعمال زشت و ناپسند است. اگر آدمی برهان‌های الهی را باور کند و حجت‌های خدا را از عمق جان بپذیرد، مثقال ذره کار خیر و شر برایش اهمیت پیدا می‌کند و بدون نیاز به قوانین مدنی یا انگیزه‌های اخلاقی در خلوت و جلوت از افکار و رفتار خود مراقبت می‌کند و در گذر زمان به اصلاح وضعیت فکری و عملی خود مبادرت می‌ورزد.

انصاری افزود: آری، باور به نظارت الهی و اعتقاد راسخ به حقایقی چون: «هُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ؛ هر کجا باشید او با شماست» و «نَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ؛ ما از اصلی‌ترین رگ او به او نزدیک‌تریم»، بر نفس سرکش آدمی مهار می‌زند و او را به تمام معنا در ضابطه و چهارچوب قرار می‌دهد و از گناه و خطا باز می‌دارد و شخصیت انسانی او را حفظ می‌کند.

نماز عاملی برای بازدارندگی انسان

این مفسر قرآن کریم گفت: نماز خاصیت شیطان‌ستیزی دارد، به همین دلیل وقتی به پیامبر(ص) عرض کردند: فلان شخص نماز می‌خواند و دزدی هم می‌کند، حضرت رسول(ص) فرمودند: «إِنَّ صَلَاتَهُ لَتَرَدَّعَهُ»، همین نماز روزی او به صلاح می‌آورد و از گناه بازمی‌دارد. به همین دلیل مکرراً گفته شده است: «إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْقَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ؛ به راستی نماز از زشتی و ناپسندی باز می‌دارد.» اما اینکه چرا نمازهای ما این اندازه بازدارنده نیست، از آن روست که در عمل ما، درصدی اندک از حقیقت نماز محقق می‌شود. اگر این مقدار به صد در صد برسد، انسان به واسطه آن، به عصمت و مصونیت دست می‌یابد.

وی تصریح کرد: اگر انسان‌ها اعتماد به قرآن و آیات الهی داشته باشند هیچ‌گاه خود را در این وجود تنها نمی‌بینند و همیشه می‌دانند که خداوند حاضر، ناظر و مشرف به تمام درون و برون و لحظات و حالات آن‌هاست و اولین فایده آن است که انسان غربت و تنهایی ندارد. این مطلب توانی به انسان می‌دهد که چنانچه هیچ‌کس را هم ولو به لحاظ ظاهر نداشته باشد، همه کس دارد و صاحب تمام جمال و کمال با اوست. از آن سو هم با چنین اعتقادی که به ذات حق با این غایت و اندازه و وسعت برای انسان می‌آید، در وجود انسان مهابتی ایجاد می‌شود که جرأت خطا ندارد.